

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: ŠKOLA RADOSTI, ŠKOLA KVALITY

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3688

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

príspevková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

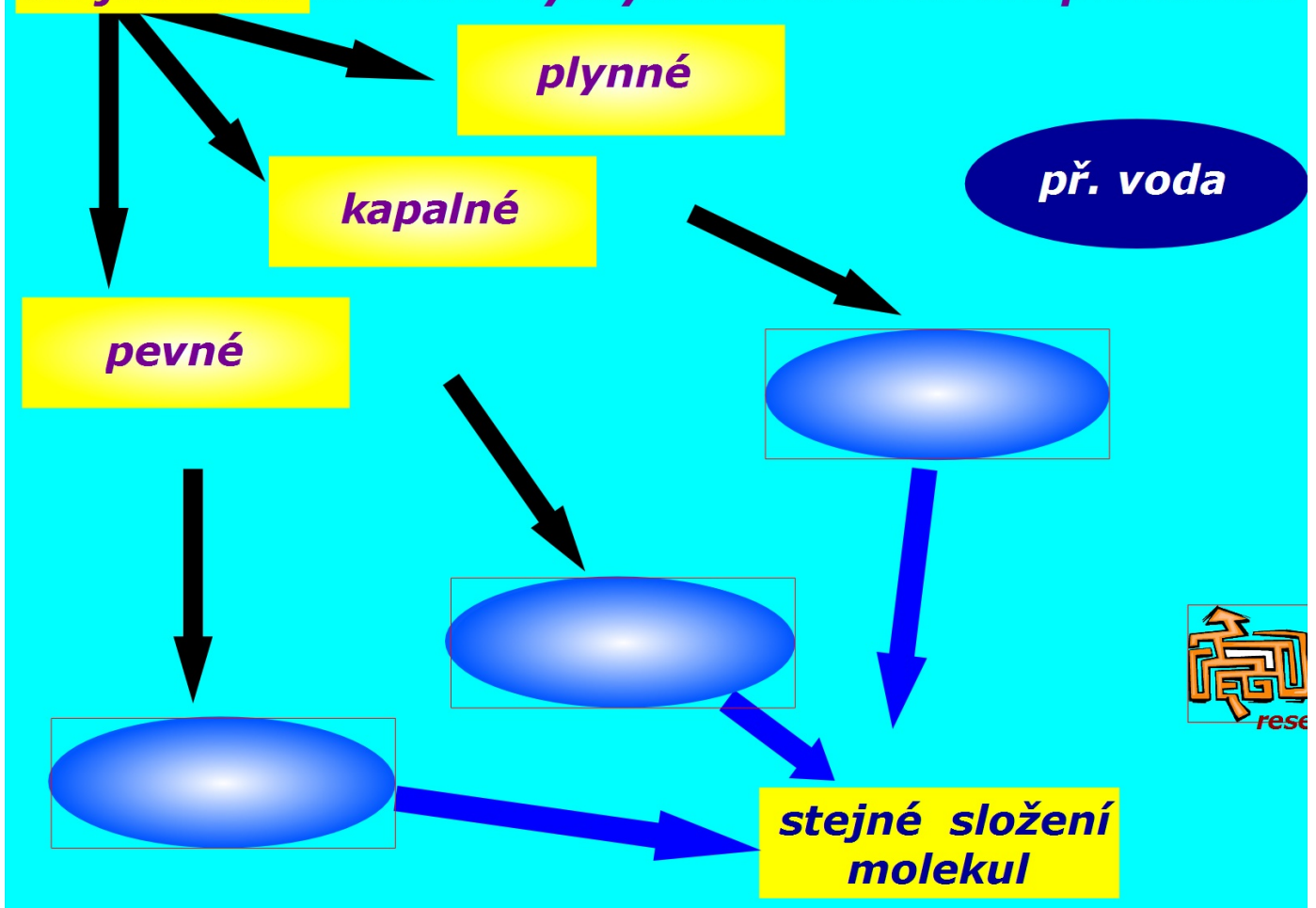
email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Autor:	<i>Mgr. František Kubíček</i>
Vzdělávací oblast:	<i>Člověk a příroda</i>
Vzdělávací obor:	<i>Fyzika</i>
Vyučovací předmět:	<i>Fyzika</i>
Ročník:	<i>8.</i>
Tematická oblast:	<i>Energie</i>
Téma hodiny:	<i>Změny skupenství látek</i>
Označení DUM:	<i>VY_32_INOVACE_06.16.KUF.FY.8</i>
Vytvořeno:	<i>03. 11. 2012</i>

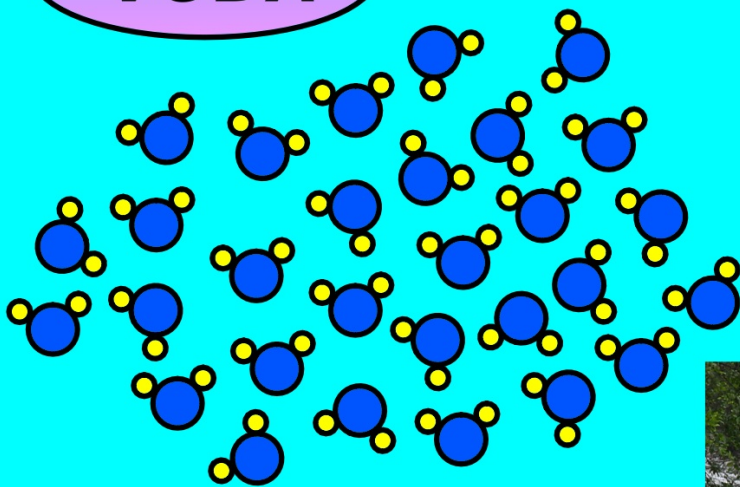
Změny skupenství látek

8. ročník

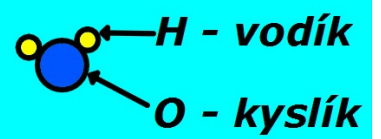
Stejná látka se může vyskytovat ve třech skupenstvích:

VODA

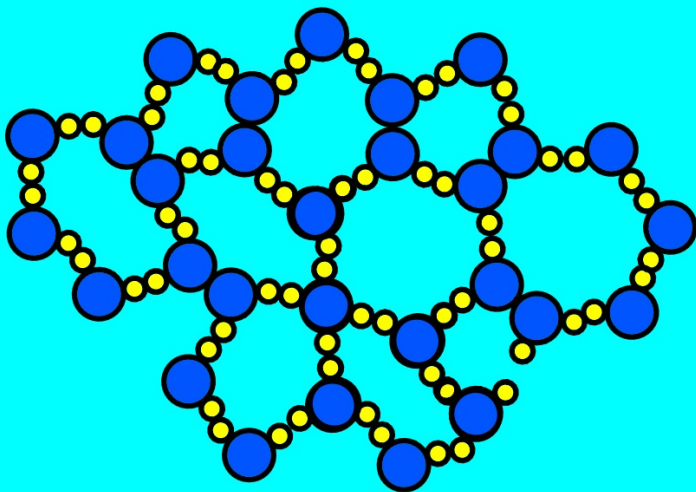
molekula vody

*Uspořádání molekul vody
v **kapalném** skupenství.*

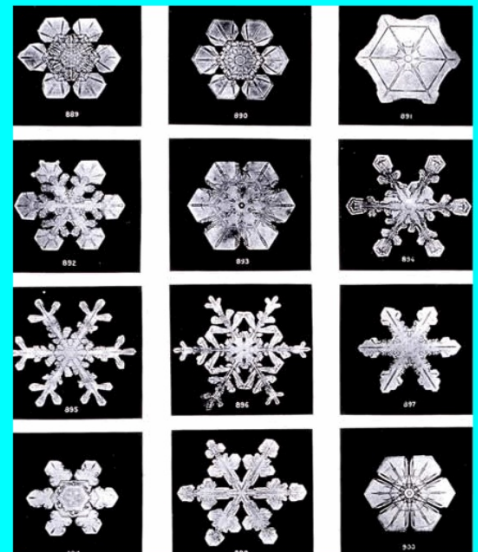
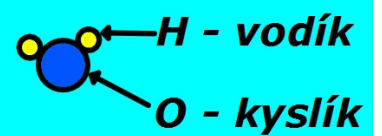

LED

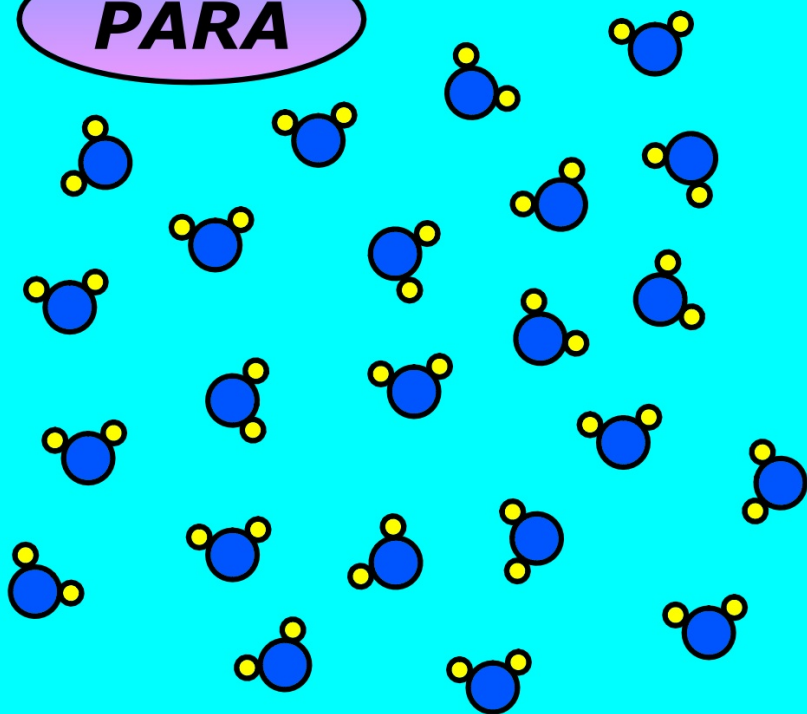

**Uspořádání molekul vody
v **pevném** skupenství.**

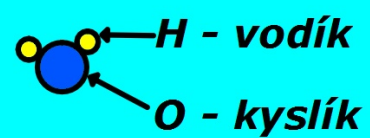
molekula vody

PÁRA

molekula vody

Uspořádání molekul vody
v **plynném** skupenství.

Čím se liší jednotlivá skupenství vody?

**Jednotlivá skupenství vody se liší
[redacted] a jejich
vzájemným [redacted] působením.**

Změny skupenství látky:

led taje - **TÁNÍ**

voda mrzne - **TUHNUTÍ**

voda se vypařuje - **VYPAŘOVÁNÍ**

vodní pára kapalní - **KAPALNĚNÍ**

TÁNÍ je změna skupenství na .

TUHNUTÍ je změna skupenství na .

VYPAŘOVÁNÍ je změna skupenství na .

KAPALNĚNÍ je změna skupenství na .

TÁNÍ A TUHNUTÍ

jsou děje, při kterých se mění pevné skupenství látky na kapalné a naopak .

V krystalické látce probíhají při teplotě tání t_t [°C].

Teplota tání t_t závisí na **druhu látky a na tlaku.**

(V tabulkách je t_t měřena při normálním tlaku:
 $p_n = 1,01325 \cdot 10^5 \text{ Pa} \doteq 101 \text{ kPa.}$)

Při tání - těleso teplo .

Při tuhnutí - těleso teplo svému okolí.

Měrné skupenské teplo tání l_t

- *je teplo, které přijme 1 kg pevné látky při teplotě tání t_t ,
aby se změnil na kapalinu téže teploty*

př.:

Vysvětli, co znamená, že led má měrné skupenské teplo tání 340 kJ/kg?

řešení:

Měrné skupenské teplo tání je teplo 340 kJ, které přijme 1 kg ledu při teplotě tání 0 °C, aby se změnil na vodu téže teploty.

Změna skupenství

KVÍZ

8. ročník

Jak se dá pomocí vody získat světlo?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R

S T U V Y Z

reset

1

Jaký děj se nazývá tuhnutí?

A

změna skupenství
z kapalného na pevné

U

B

změna skupenství
z plynného na pevné

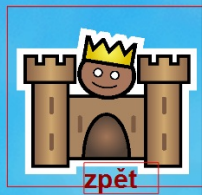
E

C

změna skupenství
z pevného na kapalné

A

2

V jakém skupenství je měděné těleso při teplotě 300 °C ?

A

v pevném

M

B

v kapalném

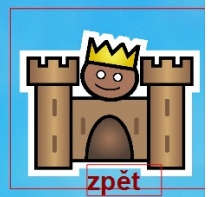
P

C

v plynném

S

3

Jaké skupenské teplo tání přijme led o hmotnosti 2 kg a teplotě 0 °C, aby roztál?

A

33 J

E

B

668 kJ

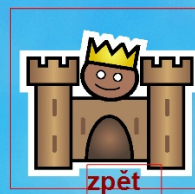
Y

C

1336 kJ

O

4

Během tuhnutí se vnitřní energie tělesa:

A

zmenšuje

J

B

zvětšuje

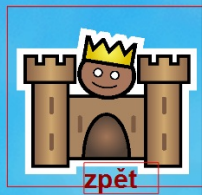
K

C

nemění

L

5

1 kg hliníku teploty 660 °C přijme při tání teplo:

A

0,896 kJ

I

B

399 kJ

E

C

2470 °C

A

6

Voda má největší hustotu při teplotě:

A

100 °C

T

B

0 °C

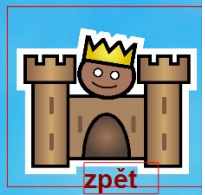
N

C

4 °C

M

7

Změna pevné látky v plynnou se nazývá.

A

sublimace

E

B

vypařování

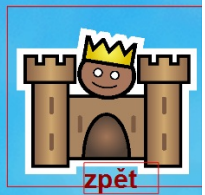
U

C

kondenzace

Z

8

Množství vypařené kapaliny nezávisí na:

A

teplotě kapaliny

R

B

druhu kapaliny

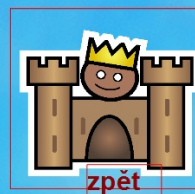
D

C

hloubce kapaliny

O

9

Skupenské teplo, které získáme zkapalněním
1 kg vodní páry o teplotě 100 °C je asi:

A

668 kJ

F

B

2260 kJ

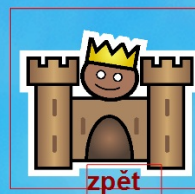
K

C

100 °C

V

10

Při snížení tlaku nad hladinou vody dochází k varu vody:

A

při vyšší teplotě

B

B

při nižší teplotě

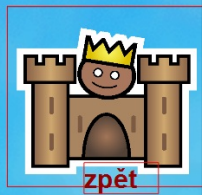
N

C

různě podle tlakové nádoby

N

11

Objem většiny látek se při tání:

A

nemění

J

B

zmenšuje

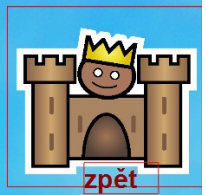
Q

C

zvětšuje

O

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Seznam použité literatury a pramenů:

KOLÁŘOVÁ, R., BOHUNĚK, J. Fyzika pro 8.ročník základní školy. 1.vyd.
Praha : Prometheus 1999. ISBN 80-7196-149-3. s.74-89.

BOHUNĚK, J. Sbíрка úloh z fyziky pro žáky základních škol 2.díl. 2.vyd.
Praha : Prometheus 2003. ISBN 80-85849-15-1. s.84-94.

Použité zdroje:

Obrazový materiál je použit z knihovny prostředků ActivInspire.